

dr Ewelina Lilia Polańska

Akademia Zamojska

e-mail: ewelinalilia@wp.pl

<https://orcid.org/0000-0003-2960-621X>

Wszystkie drogi prowadziły do... Zamościa. **Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej** *Homo viator. Podróżę po „wiedzę bezcenną” w perspektywie historycznej i w ujęciu współczesnym*, Akademia Zamojska, Zamość, 6-8 kwietnia 2022 roku

Kanclerz i hetman wielki koronny Jan Zamoyski, wzorem współczesnych, odbywał podróże „po wiedzę bezcenną” do różnych miast europejskich – ważnych ośrodków naukowych. Przez całe życie cenił zdobywanie i pogłębianie wiedzy. W 1594 roku powołał do życia Akademię Zamojską, która stała się żywym ośrodkiem naukowym w Polsce.

Obecna Akademia Zamojska, reaktywowana 1 września 2021 roku, kontynuując wielkie dzieło Jana Zamoyskiego, pragnie rozkrzewiać wiedzę, zgodnie ze słowami Założyciela trzeciej wyższej uczelni w Rzeczypospolitej: „Cały poświęciłem się naukom”. Jak zamojska wszechnica przyciągała niegdyś peregrynujących po wiedzę studentów z całej Europy, tak w początkach kwietnia 2022 roku Akademia Zamojska, będąca spadkobierczynią tej założonej przez współautora Zamościa, gościła w swoich progach naukowców z różnych zakątków kraju podczas Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Homo viator. Podróżę po „wiedzę bezcenną” w perspektywie historycznej i w ujęciu współczesnym*. Zamojska Alma Mater mocnym akcentem zaistniała na naukowej mapie Polski. Była to pierwsza, na tak wielką skalę, samodzielnie zorganizowana przez Akademię Zamojską ogólnopolska konferencja naukowa o bogatym, interdyscyplinarnym programie. Pomysłodawczynią i przewodniczącą komitetu organizacyjnego była dr Ewelina Lilia Polańska – od dziecka miłośniczka podróży (tych liczonych w przebytych kilometrach i tych w przeczytanych stronnicach książek), osoba wielu zainteresowań, wykładowca akademicki, dyrektor Wydawnictwa Akademii Zamojskiej.

Trzydniowe obrady podzielone zostały na sekcje – rozdziały, jak je nazwała dr E.L. Polańska, nawiązując do słów św. Augustyna, który twierdził, że „Świat jest jak książka. Ci, którzy nie podróżują, czytają jedynie pierwszą stronę”. Podróże były naprawdę wszechstronne – i to w sensie odległości historycznej (od starożytności po współczesność), dystansów geograficznych (np. Egipt, Grecja, Włochy, Hiszpania, Niemcy czy Skandynawia), jak i interdyscyplinarności nauk. Badacze reprezentowali takie dyscypliny naukowe, jak: historia, historia sztuki, filozofia, teologia, literaturoznawstwo, archeologia czy prawo.

Konferencja przyciągnęła wielu wybitnych naukowców, nierzadko cieszących się międzynarodową sławą. Jak na sympozjum o podróżach przystało, badacze przyjechali z różnych regionów Polski. W obradach wzięło udział 55 naukowców, w tym 13 profesorów, 21 doktorów i 21 doktorantów z 25 uniwersytetów i akademii (AZ – Zamość, ANS – Tarnów, KA – Kraków, KUL – Lublin, PWT – Wrocław, SGGW – Warszawa, SW im. B. Jańskiego – Kraków, UAM – Poznań, UG – Gdańsk, UJ – Kraków, UJK – Kielce, UKSW – Warszawa, UKW – Bydgoszcz, UE – Łódź, UMCS – Lublin, UO – Opole, UPJPII – Kraków, URz – Rzeszów, UŚ – Katowice, UwB – Białystok, UW – Warszawa, UWŕ – Wrocław, UZ – Zielona Góra, ASP Warszawa), 2 muzeów (MZ – Zamość, MNDK – Kazimierz Dolny nad Wisłą) i 2 archiwów (APZ – Zamość, APO – Opole).

Il. 1. Pomysłodawczyni konferencji, dr E.L. Polańska, znana z przebierania się w stroje historyczne pasujące do poruszanej tematyki, podczas wykładu inauguracyjnego konferencji w Sali Consulatatus w ratuszu.

Fot. Kazimierz Chmiel.

Swoją obecnością konferencję uhonorowały ważne postacie, które witały przybyłych na rozpoczęcie sympozjum: Szef Gabinetu Politycznego Ministra Edukacji i Nauki Radosław Brzózka, Prezydent Zamościa Andrzej Wnuk, Senator Jerzy Chrościkowski i oczywiście Jego Magnificencja Rektor AZ dr hab. Paweł Skrzydlewski, prof. AZ oraz Prorektor ds. nauki i rozwoju AZ dr hab. inż. Krzysztof Pancierz. Po powitaniach dr E.L. Polańska wygłosiła wykład wprowadzający w tematykę obrad, w którym odwoływała się do naukowego życiorysu Jana Zamoyskiego i założonej przez niego Akademii Zamojskiej.

Wśród moderatorów znaleźli się naukowcy działający w Zamościu, m.in.: Dyrektor Muzeum Nadwiślańskiego dr Piotr Kondraciuk, kustosz w Muzeum Zamojskim dr Jacek Feduszka, Dyrektor Archiwum Państwowego dr Jakub Żygawski, redaktor Katolickiego Radia Zamość dr Łukasz Kot czy Kierownik Zakładu Bezpieczeństwa Narodowego AZ i Uczelniany Koordynator Programu Erasmus dr Łukasz Potocki. Uczestniczyli też delegaci zamojskich przewodników, władze i pracownicy z Muzeum Zamojskiego, słuchacze Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, przedstawiciele świata kultury i mediów. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Minister Edukacji i Nauki dr hab. Przemysław Czarnek, prof. KUL oraz Prezydent Miasta Zamość Andrzej Wnuk.

Wśród prelegentów można wymienić chociażby kilka nazwisk. Pierwszego dnia w podróż śladami tajemnej wiedzy Egipcjan zabrał prof. dr hab. Adam Łukaszewicz – światowej sławy archeolog śródziemnomorski, historyk starożytności, który od wielu lat kieruje polskimi wykopaliskami w Egipcie, a gdy nie jest za granicą, wykłada na Wydziale Archeologii UW. Dr hab. Piotr Kochanek, prof. KUL – polski historyk, badacz antyku chrześcijańskiego, bizantynolog, patrolog – sugestywnie opowiadał o *homo hyperboreus* (Skandynawia jako kolebka ludzkości). Dr hab. Lucyna Wiśniewska-Rutkowska, prof. UJK – filozof, filolog polski, autorka licznych publikacji naukowych, przybliżyła znaczenie podróży w twórczości Jacka Żuławskiego – pisarza, poety, filozofa z przełomu XIX i XX wieku, znanego przede wszystkim z trylogii księżycowej *Na srebrnym globie*. Dr hab. Maria Chantry, prof. UW, zajmująca się przede wszystkim literaturą łacińską renesansu i baroku oraz rzymską poezją z czasów Cycerona i Augusta, przedstawiła dwie renesansowe relacje z wejścia na górski szczyt. Dr hab. Anastazja Seul, prof. UZ – polska literaturoznawczyni, teolog, specjalistka od Romana Brandstaettera i Jana Pawła II, mówiła właśnie o Papieżu Polaku jako *homo viator*. Swoje wystąpienia mieli też: dr hab. Magdalena Dąbrowska z UW, dr hab. Magdalena Howorus-Czajka, prof. UG, dr hab. Monika Kulesza, prof. KUL, dr hab. Arkadiusz Stasiak, prof. KUL czy dr hab. Tomasz Ciesielski, prof. UO, Dyrektor Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego. Można byłoby długo wymieniać nazwiska przybyłych badaczy – uznanych profesorów, doktorów, ale i wkraczających na naukowe ścieżki doktorantów. Wszyscy, którzy zechcieli uczestniczyć w sympozjum – prelegenci, moderatorzy, słuchacze, to osoby wyjątkowe.

Akademia Zamojska nawiązała szerokie kontakty z badaczami z innych ośrodków akademickich, stworzono płaszczyznę do wymiany wyników badań, dyskusji, nakreślono nowe obszary badawcze dotyczące problematyki podróży po wiedzę.

Obrazy odbywały się w gościnnych progach Zamojskiego Ratusza, w Sali Consulat-us oraz w budynku Rektoratu AZ. Były ciekawe referaty, inspirujące dyskusje, twórcze rozmowy, wspaniała atmosfera, a dla najwytrwalszych, już po zakończeniu obrad, wycieczka po Zamościu – mieście powstałym z wiedzy, idei i geniuszu, którą poprowadzili dr E.L. Polańska i dr J. Żygawski. Dopisała nawet kwietniowa wiosenna pogoda (w czwartek, 7 kwietnia, było ponad 20 stopni).

Prelegenci i uczestnicy już po zakończeniu dziękowali „za tak wspaniałą konferencję”. Cieszyli się, że mogli „wysłuchać ciekawych referatów, nawiązać miłe kontakty i delektować się pięknem Zamościa”. Wyrażali też nadzieję na kolejne spotkania. Dziękujemy wszystkim uczestnikom i zapraszamy do Hetmańskiego Grodu na kolejne edycje *Homo viator*.

Il. 2. Uczestnicy konferencji *Homo viator* pierwszego dnia obrad w Sali Consulat-us w ratuszu.

Fot. Kazimierz Chmiel.

Słowa kluczowe: homo viator; ogólnopolska konferencja naukowa; Akademia Zamojska; Jan Zamoyski; Ewelina Lilia Polańska; podróże; wiedza

Keywords: homo viator; nationwide scientific conference; Academy of Zamość; Jan Zamoyski; Ewelina Lilia Polańska; travel; knowledge